

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34702
Nom	Psicologia i comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	7 - Psicologia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
CARRASCO POZO, MARIA DEL CARMEN	268 - Psicobiologia
HERNANDEZ VIADEL, MIGUEL	260 - Medicina

RESUM

L'assignatura té com a objecte introduir l'estudiant en els factors psicològics que afecten la pràctica de la professió de l'odontòleg. En general tots els aspectes psicològics, socials i derivats de la comunicació que influïxen tant en la pràctica de la disciplina com en els que ho fan en l'etiologia i curs de les afeccions. Es posa especial èmfasi en els aspectes pràctics i aplicats per a poder modificar els factors coneguts susceptibles de ser-ho.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- odontopsico1 CG 3. Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient, i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- odontopsico2 CG 4. Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- odontopsico3 CG 5. Saber aplicar els principis del control de l'ansietat i de l'estrès sobre un mateix, sobre els pacients i sobre altres membres de l'equip odontològic.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- odontopsico5 CG 8. Saber compartir informació amb altres professionals sanitaris i treballar en equip.
- odontopsico6 CG 10. Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- odontopsico8 CG 29. Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- odontopsico9 CE 10. Conèixer les ciències del comportament i de la comunicació que faciliten la pràctica odontològica.
- odontopsico10 CE 18. Conèixer els efectes del tabac en la salut oral i participar en les mesures que ajuden el pacient que vol deixar l'hàbit tabàquic. Igualment, conèixer les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Els derivats i associats a les competències generals i específiques descrites en aquesta guia. L'alumne serà capaç de comunicar-se adequadament amb els pacients i personal de l'equip de treball, coneixerà els aspectes socials de l'emmalaltir humà, sabrà explorar i intervenir en les crisis i estats d'ansietat dels seus pacients, haurà après a ser respectuós amb l'ambient cultural del pacient, coneixerà els fonaments del treball en equip, coneixerà i sabrà detectar la violència de gènere dels seus pacients en totes les seves possibles manifestacions, sabrà elaborar una història clínica completa que compregui els aspectes psicològics de l'emmalaltir, reconeixerà els determinants de diferent tipus de la salut bucal dels pacients,

coneixerà els fonaments i característiques bàsiques de les ciències de la conducta i de la comunicació, serà capaç d'ajudar en la prevenció del tabaquisme i sabrà discriminar les interaccions biològic-psicològic-socials de l'emmalaltir oral i general.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMARI TEÒRIC

Tema 1: Concepte, Mètode i Desenrotllament històric de la Psicologia Mèdica aplicada a l'odontologia. (B.T.1)

Tema 2: La comunicació (1): Elements verbals i no verbals. (B.T.1)

Tema 3: La comunicació (2): Destreses de comunicació de l'odontòleg. La comunicació del diagnòstic. Com donar males notícies. (B.T.1)

Tema 4: La relació odontòleg-pacient. Aspectes relacionats amb la pràctica de l'odontologia. (B.T.1)

Tema 5: Funcions de la boca. El vïncle terapèutic. Tipus de pacients (B.T.1)

Tema 6: Psicologia Evolutiva. Les etapes de la vida. Influència en les creences de salut i malaltia bucodental. (B.T.1)

Tema 7: Societat i malaltia. Condicionants socials i econòmics de l'odontologia. (B.T.6)

Tema 8: Família i malaltia. Factors protectors i destructors de la salut. (B.T.6)

Tema 9: Conducta de malaltia en odontologia. (B.T.8)

Tema 10: Bases biològiques de l'ansietat. (B.T.9)

Tema 11: Psicopatologia de l'ansietat. Aspectes comportamentals de l'ansietat. (B.T.9)

Tema 12: Estrés i malaltia: suport social, esdeveniments vitals i estils d'afrontament. (B.T.3 i 4)

Tema 13: Bases biològiques de la percepció dolorosa. (B.T.5)

Tema 14: L'home davant del dolor. La psicologia del dolor. (B.T.5)

Tema 15: Placebo i teràpies alternatives B.T.5)

Tema 16: L'estrés laboral en els professionals sanitaris. (B.T.3 i 4)

Tema 17: Aspectes psicològics, culturals i socials de la pràctica odontològica. (B.T.8)

Tema 18: Els grups socials. El grup de relació laboral. Bases del treball en equip. (B.T.6)

Tema 19: La violència de gènere. Aspectes psicològics Perfils psicològics de l'agressor i la víctima. (B.T.8)

Tema 20: Odontologia Infantil. Aspectes particulars de l'entrevista i tractament dels xiquets segons edat. Xiquets amb necessitats especials(Discapacitat intel·lectual, TDAH, TEA (B.T.1)

Tema 21: El ser humà malalt. Creences sobre la salut i la malaltia. Reaccions psicològiques a la malaltia. (B.T.8)

2. TEMARI TEÒRIC

Tema 22: Fonaments Biològics dels Trastorns Mentals. (B.T.9)

Tema 23: Estructura de la personalitat: components motivacional, dinàmic i cognitiu. (B.T.9)

Tema 24: Aspectes cognitius i conductuals del comportament 1. (B.T.9)

Tema 25: Aspectes psicodinàmics del comportament. (B.T.9)

Tema 26: Aspectes biològics del comportament. (B.T.9)

Tema 27: Aspectes biològics del comportament. (B.T.9)

Tema 28: Bases psicopatològiques. Urgències psiquiàtriques en la clínica odontològica. (B.T.9)

Tema 29: Conductes addictives. El tabaquisme. Tècniques de deshabituació. (B.T.10).

Tema 30 Bases biològiques de la ingesta. Trastorns de la conducta alimentària. (B.T.11)

3. PRÀCTIQUES D'AULA

1. Tècniques de comunicació i d'entrevista (2 hores)
2. Tècniques de comunicació i de entrevista II (2 hores)
3. Metodologia de detecció de l'ansietat. (2 hores)
4. Metodologia de detecció de l'estrès. (2 hores)
5. Tècniques d'autocontrol emocional (2 hores)
6. La relació metge-malalt. Acompliment de rols.(2 hores).
7. Neurofisiologia de l'ansietat (2 hores).
8. Avaluació de la psicopatologia en xiquets (2 hores)
9. Avaluació de la psicopatologia en adults (2 hores).
10. Detecció d'ansietat en població general. (4 hores).
11. Detecció d'estrès en població general. (4 hores).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en aula	27,00	100
TOTAL	60,00	

METODOLOGIA DOCENT

- 1.- Classes magistrals amb suport de mitjans audiovisuals, enllaços a diferents webs amb continguts relacionats amb la matèria, manuals i articles científics i altres lectures i materials. 30 hores. Permetran a l'alumne adquirir les competències 2, 3, 6, 8, 9 i 10.
- 2.- Sessions pràctiques i tutories programades. L'alumne treballarà de forma individual o en grup participant activament en el procés d'aprenentatge. 27 hores. Permetran a l'alumne adquirir les competències 1, 3, 4, 5, i 7.
- 3.- Treball(s) pràctic(s) sobre aspectes concrets del temari a realitzar per l'alumne en forma individual i/o en grup.

AVALUACIÓ

Examen tipus test amb cinc respostes, una sola de les quals és vàlida. Suposa el 80% de la nota (8 punts sobre el total possible de 10). Comprèn tant la part teòrica com de pràctiques. Quatre respostes fallides resten una resposta encertada. Hi haurà entre 30 i 40 preguntes, totes amb el mateix valor.

Treball(s) pràctic(s): suposa el 10% de la nota (1 punt sobre 10).

Assistència a les pràctiques: suposa un punt (10%) del total de la nota 1 punt sobre 10).

Assistència a les classes teòriques: es podrà tenir en compte per pujar nota, segons el parer del professor responsable de l'assignatura.

L'assignatura s'aprovarà amb l'equivalent total de 5 punts sobre 10.

Matrícules: es podran donar als alumnes que hagin obtingut les millors qualificacions totals d'entre els quals obtinguin excel·lent en la primera convocatòria

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Peñaranda Hernández PM. Psicología odontológica. Caracas (Venezuela): Universidad Central de Venezuela; 2000.
- Peñaranda Hernández PM. Las aportaciones de la psicología a la odontología. Una investigación sobre factores psicosociales en el dolor crónico bucofacial. Caracas (Venezuela): Universidad Central de Venezuela; 2005.
- Mediavilla Ibáñez H. ¿Sabe comunicarse con su paciente? Relación con el paciente en odontología. Madrid: Bellisco, 2002.
- Cibanal Juan L, Arce Sánchez MC, Carballal Balsa MC. Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud. 2ª ed. Barcelona: Elsevier; 2010.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen los contenidos de las sesiones teóricas programados inicialmente en la guía docente.

Se eliminan las sesiones de las prácticas nº 9 y 11 por imposibilidad de encontrar una alternativa no presencial para conseguir el objetivo de aprendizaje y se sustituyen por ejercicios incluidos en la evaluación continua.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

La guía docente preveía 33 horas de clase de teoría y 27 horas de prácticas en el aula. En el momento del inicio de la docencia no presencial, restaba el 30% de las clases teóricas y 25% de las prácticas en el aula.

Las 10 horas de teoría en modo no presencial se han reducido a 7 horas para reducir la duración de las clases en PowerPoint con audio. Los contenidos se han subido al aula virtual.

Traslado de esas 3 horas al tiempo de aprendizaje autónomo del estudiante con los materiales subidos al aula virtual.

Las 6.7 horas de sesiones prácticas del aula en modo no presencial se han sustituido por ejercicios prácticos individuales y en equipo, a desarrollar por el estudiante en casa. Estos ejercicios serán evaluados y puntuados por el profesor y se añadirán a la evaluación continua.

3. Metodología docente

Subida al aula virtual de los documentos correspondientes. Se trata de los mismos materiales que se habían previsto para el curso original en docencia presencial. Se acompañará si se considera necesario, de documentación complementaria para una mejor comprensión de los contenidos. Se intentará sustituir la clase presencial por PowerPoint con audio, el día y a la hora de la clase presencial. Utilización del foro del aula virtual para atender las dudas. Uso del chat y ejercicios prácticos a entregar mediante tareas, con resolución de dudas por el sistema de tutorías. Sistema de tutorías. Se mantiene el programa de tutorías virtuales (atención en 48 horas laborables máximo por correo electrónico)

4. Evaluación

Se mantienen las notas resultantes de la evaluación continua, obtenidas antes de la entrada en vigor del estado de alarma, aunque su peso cambia. Se añaden 2 ejercicios prácticos nuevos que también se añaden a la puntuación para la evaluación continua.

Incremento del peso de la evaluación continua que es del 20% en la guía docente y sube ahora a un 80%. Se mantienen las actividades evaluables de manera continua de la guía original: trabajos prácticos y asistencia a seminarios y se añaden los 2 ejercicios nuevos.

Reducción del peso del examen final que pasa del 80% al 20%. Este examen final servirá para subir nota y solo podrán presentarse aquellos estudiantes que hayan obtenido una puntuación de 8 en la formación continuada. Los que no hayan obtenido un 5 en la evaluación continuada podrán presentarse al examen de 25 de junio.

Prueba de evaluación final: Se basará en un examen con un único problema que se subirá´ al aula virtual a la hora prevista para el inicio del examen.

La duración del examen será de 15-20 minutos.

Los estudiantes deberán estar conectados mediante videoconferencia BBC con la cámara activada y el micrófono silenciado.

Los alumnos que no puedan tener acceso a red, deberán comunicarlo al menos con 48 horas de antelación respecto de la hora del examen.

5. Bibliografía

La misma que en la guía original